

KONFERENCJA

Laboratoria innowacji.
AI w archiwach.

TWIERDZA ARCHIWUM

Zrozumieć przeszłość

źródło fot. NAC
Grafika przygotowana we współpracy z AI

**WSTĘP
WOLNY**

Instytut Pileckiego
ul. Sienna 82, Warszawa
godz. 9:00–18:00

PROGRAM KONFERENCJI

30 września 2026 r.

HARMONOGRAM:

9:00–9:30	Otwarcie konferencji
9:30–10:30	PANEL 1
10:30–10:45	Przerwa kawowa
10:45–11:45	PANEL 2
11:45–12:00	Przerwa
12:00–13:00	WYKŁAD
13:00–13:45	Przerwa kawowa
13:45–15:00	PANEL 3
15:00–15:15	Przerwa kawowa
15:15–16:30	PANEL 4
16:30–16:45	Przerwa kawowa
16:45–18:00	PANEL 5

9:00 | OTWARCIE KONFERENCJI

Powitanie, wystąpienie Dyrekcji Instytutu Pileckiego oraz list od Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych

PANEL 1

Współczesna archiwistyka wobec AI: infrastruktura, bezpieczeństwo i edukacja

9:30

dr Justyna Gałuszka, Uniwersytet Jagielloński – „Sztuczna inteligencja w edukacji i popularyzacji archiwalnej. Bariery

kompetencyjne i rekomendacje wdrożeniowe na podstawie doświadczeń dydaktycznych z UJ”

9:45

Tomasz Radzikowski, Politechnika Warszawska –
„Współczesne narzędzia AI w archiwach”

10:00

Mateusz Dobosz, Archiwum Polskiej Akademii Nauk –
„Wykorzystanie narzędzi AI w pracy z materiałami archiwalnymi pochodzenia prywatnego – potrzeby, możliwości i zagrożenia”

10:15

dyskusja

10:30

Przerwa kawowa

PANEL 2

Etyka, procedury i automatyzacja: AI w codziennej praktyce archiwalnej

10:45

dr Marcin Wilkowski, Centrum Kompetencji Cyfrowych –
„Od skanu do bazy danych: próba automatyzacji przetwarzania opisów biograficznych ze zbiorów portalu Szukaj w Archiwach”

11:00

Katarzyna Ziętał, Centrum Archiwistyki Społecznej –
„Etyka i technologia. Polityka Centrum Archiwistyki Społecznej wobec sztucznej inteligencji”

11:15

Paulina Koń, Galeria Fotografii Miasta Rzeszowa –
„Między pamięcią a algorytmem. Wykorzystanie AI w identyfikacji archiwalnych zdjęć”

11:30

dyskusja

11:45

Przerwa kawowa

WYKŁAD | 12:00

dr Paweł Marciniak, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-
-Sieciowe – „Fabryka sztucznej inteligencji PIAST-AI”

13:00–13:45

Przerwa kawowa

PANEL 3

Wdrożenia i wizje rozwoju: AI w praktyce instytucji pamięci

13:45

Karol Kalinowski, Instytut Pileckiego – „Oddać głos świadkom totalitaryzmów. Perspektywa wykorzystania AI w projektach archiwalnych Instytutu Pileckiego”

14:00

dr Ewa Majdecka, Centrum Archiwistyki Społecznej –
„AI w archiwach społecznych: najpierw potrzeby, potem algorytm. Doświadczenia Centrum Archiwistyki Społecznej”

14:15

Marek Dąbrowski, Instytut Pamięci Narodowej –
„Perspektywy wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji
w systemie Cyfrowe Archiwum IPN”

14:30

Paweł Popławski, Instytut Pamięci Narodowej –
„Szanse i wyzwania związane z wykorzystaniem technologii
opartych na sztucznej inteligencji w procesach digitalizacji
w Archiwum IPN”

14:45

dyskusja

15:00

przerwa kawowa

PANEL 4

E-infrastruktura, GIS i Big Data: makroprojekty AI w archiwach

15:15

Błażej Betański, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-
Sieciowe – „dLibra jako platforma realizacji zasad FAIR dla
ekosystemów AI – od metadanych do interoperacyjności”

15:30

Grzegorz Gałęzowski, Instytut Pamięci Narodowej,
Oddział w Lublinie – „Między LLM a logiką – dwa nurty
AI w archiwistyce IPN”

15:45

dr Apolinary Rzońca, dr Agata Błoch, Instytut Historii, Polska
Akademia Nauk – „Sztuczna inteligencja w badaniach histo-

rycznych: możliwości ekstrakcji i analizy danych archiwalnych na przykładzie zbioru MAPE (Mapping the Atlantic Portuguese Empire)”

16:00

dr Joanna Napierała, Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu,
dr Mateusz Zawadzki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej –
„Geokodowanie pamięci. Sztuczna inteligencja i systemy informacji geograficznej w analizie archiwalnych inwentarzy strat wojennych”

16:15

dyskusja

16:30

przerwa kawowa

PANEL 5

Obraz, tekst i rekord: AI w badaniach historycznych i opracowaniu zbiorów

16:45

dr Weronika Kobylińska, Ariel Drozd, Kamila Kobus, Fundacja Archeologia Fotografii – „Czy algorytm potrafi opowiedzieć fotografię? AI w tworzeniu opisów fotografii w świetle doświadczeń Fundacji Archeologia Fotografii”

17:00

Magdalena Kaczmarek, Uniwersytet Jana Długosza –
„Historyk w archiwum z AI: narzędzia cyfrowe w opracowaniu i kwerendzie źródeł”

17:15

Ryszard Zieleń, Uniwersytet Gdański – „Od archiwum do aplikacji AI. Cyfrowy paleograf? Możliwości i ograniczenia sztucznej inteligencji w translacji rękopisów historycznych”

17:30

Hubert Nowakowski, Uniwersytet Warszawski –
„Od źródła do rekordu. Ekstrakcja informacji za pomocą AI i projektowanie danych humanistycznych z myślą o dalszej automatyzacji”

17:45

dyskusja